

İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Dermatoloji Kliniği Prick Test Sonuçları

PRICK TEST RESULTS OF DERMATOLOGY DEPARTMENT OF İZMİR ATATÜRK TRAINING AND RESEARCH HOSPITAL

Dr. Zerrin ÖĞRETMEN, Dr. Füsün GÜVEN, Dr. Oya AYDIN, Dr. Kübra EREN BOZDAĞ,
Dr. İlgül BİLGİN, Dr. Cengiz BIÇAKÇI, Dr. Güngör YILMAZ

Dermatoloji Kliniği, İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İZMİR

Özet

Amaç: 1996-2004 yılları arasında İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Dermatoloji polikliniğine başvuran atopik dermatit, kronik ürtiker, allerjik rinit, sinüzit, konjonktivit tanısı almış hastalardaki prick test sonuçlarının değerlendirilmesi.

Gereç ve Yöntemler: Çalışmaya atopi, atopik dermatit, kronik ürtiker, allerjik rinit, sinüzit ve konjonktivit tanısı konan 550 hasta alındı. Bu hastalara ev tozu, tüyler, akarlar, mantar ve maya sporları, ot, hububat ve ağaç polenleri, lateks ve gıdaları içeren 58 allerjen ile prick test uygulandı.

Bulgular: Hastaların yaşları 10-70 arasında (ortalama 36.81) olup 155'i erkek, 395'i kadındı. 550 hastanın 244'ünde (%44.36) prick test pozitifliği saptandı.

Sonuç: Prick test duyarlılığında allerjenler tek tek değerlendirildiğinde ev tozları (%11.63), hububat polenleri (%11.27) ve ot polenleri karışımı (%11.09) en sık saptanan allerjenlerdi.

Abstract

Objective : The aim of this study is to evaluate the prick test results of the patients with atopic dermatitis, chronic urticaria, allergic rhinitis, sinusitis and conjunctivitis who attended to our outpatient clinic between 1996 and 2004.

Materials and Methods: Prick test with 58 allergens including house dust mites, grass, weed, tree and cereal pollens, fungal allergens, cat fur, dog hair, and sheep wool, latex, cockroach, fungal allergens and foods were performed to 550 patients with atopy, atopic dermatitis, chronic urticaria, allergic rhinitis, sinusitis and conjunctivitis.

Results: The ages of the 155 male, 395 female patients were between 10 and 70 (average 36.81). Positive prick test results were obtained in 244 of 550 patient (44.36%).

Conclusion: When the positive prick test results were evaluated for each allergen separately, house dust mites (11.63%), cereal pollens (11.27%) and grass pollens (11.09%) were the most common allergens detected.

Key Words: Prick test, atopy

Anahtar Kelimeler: Prick test, atopi

Türkiye Klinikleri J Dermatol 2005, 15:125-128

Allerji, IgE aracılığıyla ortaya çıkan bir inflamasyondur. Bu durum toplumda her geçen gün gittikçe artmakta, kişinin iş gücünü azalttığı ve yaşantısını büyük ölçüde etkilediği bilinmektedir. Etiyolojik faktörlerin çeşitliliği tanı ve tedavide sorun oluşturmaktadır.^{1,2}

Atopik bireylerin incelenmesinde dört yöntem üzerinde durulmaktadır. Bunlar; ayrıntılı anamnez,

rutin laboratuvar incelemeler, serum Total IgE ölçümü ve multiallerjen tarama testleridir.^{1,3} IgE'ye bağlı hipersensitivite reaksiyonlarının tanı yöntemleri arasında allerji testlerinin önemli bir yeri vardır. Spesifik antijene karşı gelişen IgE antikorlarını saptamak amacıyla deri içine antijen enjekte edilerek sonuçlar değerlendirilir. Allerji testleri predispoze kişilere allerjik reaksiyonlara neden olabilecek, yöreye göre değişkenlik gösteren polenler, mantarlar, ev tozu akarları gibi, aeroallerjen olarak adlandırılan antijenlerle yapılır. Bu testler özellikle ailelerinde ve/veya kendilerinde anafilaksi, allerjik rinokonjonktivit, ürtiker, anjioödem, astma, gastrointestinal allerji ve atopik dermatit gibi IgE'ye bağlı hipersensitivite reaksiyonları gösteren atopik kişilere uygulanır.^{1,2,4}

Geliş Tarihi/Received: 03.03.2005 **Kabul Tarihi/Accepted:** 27.06.2005

7-12 Eylül 2004 tarihleri arasında yapılan XX. Ulusal Dermatoloji Kongresinde yazılı bildiri olarak sunulmuştur.

Yazışma Adresi/Correspondence: Dr. Füsün GÜVEN
Mithatpaşa Cad. No: 510, D:11
Yalı, İZMİR
mtfguven@hotmail.com

Copyright © 2005 by Türkiye Klinikleri

Türkiye Klinikleri J Dermatol 2005, 15

Biz de bu çalışmada, polikliniğimize başvuran ve atopi öyküsü bulunan hastalarda prick test uygulayarak araştırdığımız allerjenleri değerlendirmeyi amaçladık. Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ege Bölgesi'nin en çok başvuru alan hastanelerinden biri olduğundan, kliniğimizdeki prick test sonuçlarının Ege Bölgesindeki allerjenleri büyük ölçüde yansıtacağı ve ülkemiz alerji haritasına katkıda bulunacağı düşüncesiyle sonuçlarımız sunulmuştur.

Gereç ve Yöntem

Değerlendirmeye 1996-2004 yılları arasında İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Dermatoloji Polikliniği'ne başvuran, atopi öyküsü bulunan, atopik dermatit, kronik ürtiker, allerjik rinit, sinüzit, konjonktivit tanısı konan 550 hasta alındı. Tüm hastalarda ayrıntılı anamnez alındı, fizik bakıları ve laboratuvar tetkikleri yapıldı. Deri testlerinden önce hastaların son 15-20 gün içinde antihistaminik, kortikosteroid, bronkodilatör, mast hücre stabilizatörü ve immünosupresif gibi test sonucunu etkileyebilecek sistemik veya topikal ilaç almamasına özen gösterildi. Hastalara Stallergenes Firması'ndan sağlanan ve 4 gruptan (1. grup; polenler, otlar, yabancı otlar, 2. grup; mantarlar, lateks, 3. grup; epitel, tüy, ev tozu akarı, 4. grup; gıda maddeleri) oluşan 58 allerjen ile prick test uygulandı. Pozitif kontrol olarak temoin kullanıldı. Değerlendirmeler test uygulandıktan 20 dakika sonra yapıldı. Pozitif kontrolün oluşturduğu ürtikeryal papülün yarısı veya daha büyük çapta papül oluşturan allerjen pozitif kabul edildi.

Bulgular

Hastaların yaşları 10 ile 70 arasında değişmekte olup ortalama 36.81 olarak bulundu. 550 hastanın 155'i erkek (%28.18), 395'i kadındı (%71.82). Hastaların yaş gruplarına göre dağılımı Tablo.1'de görülmektedir. Buna göre; %12.03'ü 2. onyılıda, %21.41'i 3. onyılıda, %29.36'sı 4. onyılıda, %19.60'ı 5. onyılıda, %9.97'si 6. onyılıda, %7.63'ü 7. onyılıda yer almışlardır.

Yapılan prick testlerde 550 hastanın 244'ünde (%44.36) pozitif reaksiyon saptanmıştır. Bu sonuçlar değerlendirildiğinde, en sık ev tozu akarlarına (*D. farinae* %11.63), ikinci sıklıkta hububat polenlerine (*Triticum vulgare* % 11.27) ve üçüncü sıklıkta çim polenleri karışımına (%11.09) karşı duyarlılık geliştiği saptanmıştır (Tablo.2).

Tablo 1. Hastaların yaş gruplarına göre dağılımı.

Yaş grubu	Kadın (%)	Erkek (%)	Toplam (%)
10-19	8,80	3,23	12,03
20-29	17,01	4,40	21,41
30-39	22,15	7,21	29,36
40-49	13,30	6,30	19,60
50-59	6,45	3,52	9,97
60-69	4,11	3,52	7,63
Toplam	71,82	28,18	100

Tablo 2. Prick testte kullanılan allerjenler ve pozitiflik oranları.

1- Polenler + otlar + yabancı otlar	%	3- Epitel + tüy + ev tozu akarları	%
Maedow Fescue	8,72	Cat Fur	2,90
Phleum Pratensis	6,0	Dog Hair	2,18
Avena Sativa	8,18	Sheep Wool	1,63
Triticum Vulgare	11,27	D. Farinae	11,63
Hordeum Vulgare	9,63	Cockroach	3,27
Zea Mays	6,90	4- Gıdalar	
Secale Cereale	6,36	Kakao	1,81
Artemisia Vulgaris	3,81	Zeytin	0,72
Chenopodium album	2,54	Kereviz	1,63
Nettle	3,27	Kırmızı biber	2,0
Parietaria Officinalis	5,63	Çay	1,27
Plantago	4,0	Mısır tanesi	1,09
Dandelion	1,09	Arpa unu	2,54
Alnus Glutinosa	1,27	Buğday unu	0,72
Quercus Rocur	3,09	Çavdar Unu	1,45
Corylus Avellana	3,09	Ton Balığı	0,90
Fraxinus Excelsior	5,09	Muz	1,81
Populus Alba	3,09	Havuç	2,18
Betula Alba	3,81	Şeftali	2,18
Oleo Europea	6,18	Çilek	1,81
Fagus Sylvatica	3,45	Fındık	2,54
Ulmus Campestris	1,45	Ceviz	2,72
Ot Polenleri Karışımı (5)	11,09	Ispanak	1,63
Hububat Polenleri Karışımı	10,36	Domates	1,09
Ot Polenleri Karışımı (12)	10,36	Yumurta Beyazı	1,45
2- Mantarlar + Latex		Yumurta Sarısı	1,63
Altemaria	0,18	Bütün Yumurta	1,27
Aspergillus Mix	0,36	Tavuk Eti	1,09
Clasdosporium	0,36	Koyun Eti	0,36
Penicillium Mix	0,36		
Latex	4,36		

Tartışma

Deri, ağız ve inhalasyon yoluyla alınan allerjenler atopili hastalarda tetikleyici faktör olarak rol oynamaktadır. Bu allerjenler gıdalar, ev tozu akarları, ot, ağaç ve hububat polenleri gibi inhalant allerjenler şeklinde sıralanabilir.^{1,2,4}

Kliniğimizde prick test uygulanan hastaları geriye dönük değerlendirdiğimizde; 550 hastanın %71.82'sinin kadın, %28.18'inin erkek olduğunu saptadık. Yapılan bir çok çalışmada da buna yakın oranlar bulunduğunu gördük.⁵⁻⁸ Hastaların yaşlarını değerlendirdiğimizde, en fazla hastanın 4. onyılıda olduğu sonucuna varıldı ve bu durum son yıllara dek hastanemize çocuk hastaların kabul edilmemesine bağlandı.

Prick test sonuçlarımızda %44.36 oranında pozitiflik saptanmış olup bu oran Tunalı ve ark.'nın atopik dermatitli hastalarda yaptığı çalışmada %50,⁸ Alper ve ark.'nın ürtikerlilerdeki çalışmasında %85,³ Tunalı ve ark.'nın ürtikerli hastalarında %57,⁷ Uslular ve ark.'nın kronik ürtikerli hastalarında %42,⁵ Çalışkaner ve ark.'nın atopik hastalarında %27.4,⁹ olarak bulunmuştur.

Bir çok araştırmacı erişkin hastalara uyguladıkları deri testleri sonucunda en yüksek pozitiflik oranını ev tozu akarları ile saptamışlardır. Bu oranı Tunalı ve ark.⁸ %22.5, Çalışkaner ve ark.⁹ %24.7, Zhao ve ark.¹⁰ %20.4, Sener ve ark.¹¹ %32.90 olarak bildirmişlerdir. Bizim değerlendirmemizde de en çok duyarlılık oluşturan allerjen olarak D. farinae (%11.63) bulunmuştur. Hububat polenleri (Triticum vulgare %11.27) ve ot polenleri karışımının (%11.09) da ev tozu akarlarına yakın duyarlılık oluşturduğu görülmüştür. Tunalı ve ark.⁸ atopik dermatitli hastalarda en yüksek pozitifliği ev tozu akarları (%22.5), kümes hayvanları (%17.5) ve gıdalarla (%12.5) elde etmişlerdir. Alper ve ark.³ ürtikerli hastalarda ilk sırada çim ve ağaç polenlerine, daha az oranda ev tozu akarları ve gıdalara karşı duyarlılık saptamışlardır. Çalışkaner ve ark.⁹ kronik ürtikerli 259 hastada ev tozu akarlarına (%24.7), polenlere (%7.7) ve küflere (%0.4) duyarlılık bulmuşlar, Sener ve

ark.¹¹ ise çim polenlerine (%74.34), ev tozu akarlarına (%32.90) ve yabancı ot polenlerine (%6.91) duyarlılığın yüksek olduğunu bildirmişlerdir. Çalışmamızda gıdalara karşı duyarlılık oranının düşük olması hasta grubunun erişkinlerden oluşmasına ve allerjik rinit ve konjonktivitlilere de test uygulanmasına bağlanmıştır. İnhalant allerjisinin yaşla birlikte artış göstermesine karşın gıdalara duyarlılığın erişkinlerde azalma gösterdiği bildirilmektedir.^{1,2,7,8,12}

Tip I immün yanıtın geçerli olduğu atopik hastalarda, prick testlerin kişiye allerjiden korunma ve immünoterapi olanağı yarattığı düşünülmektedir. Bu çalışmada ülkemizin allerji haritasının oluşturulmasına katkıda bulunulması amacıyla Ege Bölgesinde en sık karşılaşılan allerjenler sunulmuştur.

KAYNAKLAR

1. Leung DYM, Tharp M, Boguniewicz M. Atopic dermatitis. In: Eds. Freedberg IM, Eisen AZ, Wolff K, Austen KF, Goldsmith LA, Katz SI, Fitzpatrick TB, editors. *Dermatology in general Medicine*. 5th ed. New York: McGraw-Hill; 1999.p.1464-80.
2. Braun- Falco O, Plewig G, Burgdorf WHC. *Dermatology*. 2nd ed. Berlin: Springer-Verlag; 2000.p.475-520.
3. Alper S, Ünal İ, Özdemir F, Bostancı Ü. Ürtikerde Allerjen Spesifik IgE Tayini ve Deri Testleri İle Kıyaslanması. XV. Ulusal Dermatoloji Kongresi Kitabı. Ed.Güneş AT, Avcı O, Özkan Ş, Fetil E. İzmir: Doğruyol Ofset Matbaacılık; 1996.p.395-7.
4. Tunalı Ş. Alerji testi ve uygulamaları. *Medikal Magazin* 1993;90:17-20.
5. Usluer C, Boğa H, Homan S, Aksungur VL. Kronik Ürtikerli Olgularda Prick Test Sonuçlarının Retrospektif Değerlendirilmesi. XVII. Ulusal Dermatoloji Kongresi Kitabı. Ed. Erboz S, Alper S, Özdemir F, Ünal İ. İzmir: Kardelen Ofset; 1998.p.48.
6. Varol A, Aytimur D, Alper S, Üdün K. Ürtikerde En Sık Rastlanan Allerjenler.XIII. Ulusal Dermatoloji Kongresi Kitabı II. Ed. Memişoğlu H, Acar MA, Aksungur VL, Özpoyraz M. Adana: Çukurova Üniversitesi Basımevi; 1990.p.285-7.
7. Tunalı Ş, Sapan N, Acar A. Ürtikerli Olgularda Total IgE ve Deri Testi Sonuçları. XIII. Ulusal Dermatoloji Kongresi Kitabı I, Ed. Memişoğlu H, Acar MA, Aksungur VL, Özpoyraz M. Adana: Çukurova Üniversitesi Basımevi; 1990.p. 467-78.
8. Tunalı Ş, Acar A, Sarıcaoğlu H. Atopik Dermatitli Hastalarda Deri Testleri ve Spesifik IgE Sonuçları. XV. Ulusal Dermatoloji Kongresi Kitabı. Ed.Güneş AT, Avcı O, Özkan Ş, Fetil E. İzmir: Doğruyol Ofset Matbaacılık;

- 1996.p.206-17.
9. Çalışkaner Z, Öztürk S, Turan M, Karaayvaz M. Skin test positivity to aeroallergens in the patients with chronic urticaria without allergic respiratory disease. J Investig Allergol Clin Immunol 2004;14:50-4.
 10. Zhao J, Ma Y, Chen YZ, Han ZR. Prevalence of allergic respiratory disorders and skin prick test in Beijing urban and suburban children: a comparative study. Zhonghua Yi Xue Za Zhi 2003 ;83:1879-81.
 11. Sener O, Kim YK, Ceylan S, Ozanguç N, Yoo TJ. Comparison of skin tests to aeroallergens in Ankara and Seoul. J Investig Allergol Clin Immunol 2003;13:202-8.
 12. Arıcan Ö, Ünlüer OY, Balaban D, Karaoğlu A, Ersoy L. Besin Alerjisi Sıklığının Kronik Ürtiker, Papüler Ürtiker ve Atopik Dermatitte Prick Test ve Serum IgE Düzeyleri İle Araştırılması. T Klin Dermatoloji 2002;12:16-23.